

„Przygoda z Wyprawą Odkrywców w Żórawinie – 2010 ”

Co to jest ?

Ta wyprawa to jeden spacer, ale otwiera możliwości na spędzenie wielu miłych chwil w tym Żórawińskim parku. Stwarza okazję do spędzenia przyjemnie wolnego czasu dla wszystkich – bo jest oparta na scenariuszu równościowym. W niedzielne popołudnie np. wybrać się mogą w tę wyprawę rodzice z dziećmi, a także na samotnym spacerze młodzi ludzie, starsi, nawet same dzieci znalazłyby wiele radości i pożytku ze spaceru.

A co najważniejsze zarówno miejscowi mogą zobaczyć piękno drzew i krzewów na które nie zwracamy na co dzień uwagi mijając je obojętnie, a nasi goście nie zawiodą się spędzonym czasem w naszej miejscowości.

Wyprawa po skarb w Żórawinie umożliwi Wam poznanie, a także sprawdzenie wiedzy jaką już posiadacie na temat gatunków drzew i krzewów rosnących w pięknym przypałacowym niegdyś parku. Park krajobrazowy jest zniszczony i zarośnięty obecnie ale pomimo to jest piękny. O pow. 4,5 ha, wśród rodzimego zadrzewienia pomnikowy dąb czerwony, platan i lipa. Ścieżka która przechodzi przez park umożliwi spacer. Podczas wędrówki proponowanej przez nas zapoznanie się z kilkoma ciekawymi okazami które poznacie w czasie wyprawy, a dodatkowym zadaniem jest ułożenie hasła z ukrytych w tekście liter. Wyprawę najlepiej odbyć w okresie maj-październik, ponieważ jest w nim naprawdę pięknie, dzięki drzewom i krzewom, które tam rosną.

Pomysł

Pomysł tego projektu należy do Stowarzyszenia LIDER A4 w ramach projektu pt. „Edukacja bliżej natury” a sama forma Wyprawy Odkrywców dzięki panu Krzysztofowi Szustce z Fundacji Ekologicznej „Zielona Akcja” kazała się dla nas ciekawą przygodą. Zaraził nas - kilkusobową grupę ludzi zamieszkujących i pracujących w naszej gminie Żórawina (niektórzy od dzieciństwa) - swoją miłością do przyrody. Dzięki tej akcji zobaczyliśmy w naszym „maleńkim parku, może trochę zaniedbanym możliwości przepięknych spacerów.

Grupa

W naszej grupie pracowało 7 osób, w tym pani Anna Zając i pan Sebastian Lewicki z Urzędu Gminy Żórawina, pan Tomasz Dobosz OSP w Żórawinie, a także 3 nauczycieli ZSP nr 1 SP w Żórawinie pan Karol Szutenbach dyrektor, historyk i przyrodnik, pani Beata Moszonka nauczyciel – bibliotekarz, pani Elżbieta Skotnicka przyrodnik, matematyk, fizyk, i pani Bożena Bober ZSP nr 2 w Wilczkowie.

Na każdym spotkaniu czekały nas bardzo ciekawe zajęcia, w każdej formie czy to „burzy mózgów”, zbieraniu naszych wspólnych pomysłów (i o dziwo !

okazało się nagle że mamy ich sami dużo), czy choćby już w formie praktycznej gdy trzeba było przejść kilkakrotnie trasę spaceru – też okazywało się, że dzięki koordynatorowi dostrzegamy tyle nowych i ciekawych rzeczy (czy to okazów drzew, nawet roślin pod ochroną).

A już wiele zdziwienia i śmiechu było przy pisaniu wierszem naszej wyprawy. To również była niespodzianka, dla nas samych, że potrafimy sprostać tego rodzaju zadaniu.

Czy to koniec?

No myślę, że dzięki tego typu projektom pomysły będą się same rodziły w naszych głowach; np. biblioteka szkolna już sama w sobie jest takim miejscem, w którym można przeprowadzić taką wyprawę czy to po autorach powieści fantastycznych, czy innych książkach młodzieżowych, a może wyprawa od biblioteki szkolnej do gminnej? Padł już nawet pomysł wyprawy naokoło Kościoła zabytkowego pw Św Trójcy ... Myślę, że to nie koniec naszej przygody z Wyprawą Odkrywców.

Gdzie to jest ?

Żórawina jest siedzibą gminy Żórawina, położoną na Równinie Wrocławskiej nad Żurawką i opływającą wieś od północy Żaliną. Leży 15 km na południe od Wrocławia, przy linii kolejowej z Wrocławia do Kłodzka (Pragi).

Historia miejscowości

Jest to stara wieś, wspominana w bulli papieskiej już w XII wieku (1155). W 1274 roku książę wrocławski Henryk IV Probus podarował Żórawinę jako uposażenie Witelonowi wraz z tytułem kanonika kapituły katedralnej wrocławskiej.

Żórawina otrzymała nawet w 1608 prawa miejskie, które jednakże nigdy nie zostały wprowadzone w życie (mimo, że miejscowość posiadała charakter miasteczka).

W późniejszych latach była przez kilka pokoleń własnością rodziny von Röder, tu urodził się i zmarł generał Friedrich Erhardt von Röder (1768-1834), bliski współpracownik, ale i adwersarz Antoniego Radziwiłła, namiestnika Wielkiego Księstwa Poznańskiego. Po wygaśnięciu Röderów część majątku Żórawina (581 ha) przeszła na własność Hohenzollernów i była w ich posiadaniu do 1945.

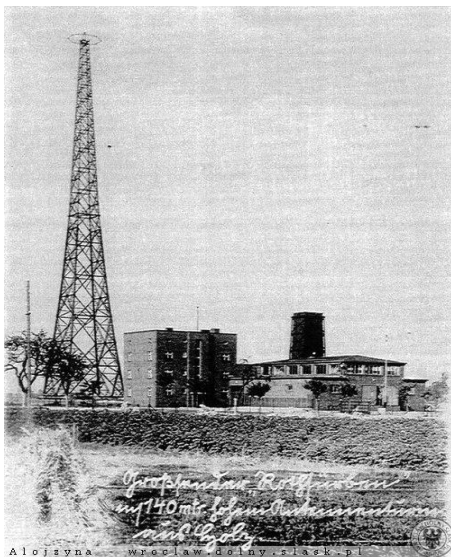
ZABYTKI HISTORYCZNE

- Gotycki obronny kościół pw. św. Trójcy z połowy XIV w., gruntownie przebudowany w 1600-1608 w stylu manierystycznym.

Jest to jeden z cenniejszych zabytków tego typu na ziemiach polskich. Zachowane są w nim m.in. fragmenty polichromii renesansowych z czasów przebudowy (1608). Wraz z cmentarzem otoczony jest wałem obronnym i fosą, w której płynie Żurawka. Kościół posiadał cenne wyposażenie, obecnie znajdujące się w muzeach w Warszawie i Wrocławiu, Muzeum W Brzegu.

Kościół posiada typowe cechy budowli obronnej tj. grube mury, małe okna. Przy południowej ścianie zachowały się jedyne na Dolnym Śląsku "kuny" do przykuwania grzeszników odbywających karę pokuty. Z cech typowych dla budowli obronnych zachowały się trzy (z czterech) półbastiony, prawdopodobnie projektu Walentego von Säbischa.^[1]

Warto zauważyć, że do remontu kościoła użyto materiału z innego zabytku Żórawiny (do dziś pozwolenie konserwatora zabytków budzi kontrowersje). Otóż rozebrano wybudowany w 1932 drewniany średniofalowy **maszt radiowy**, którzy przez wiele lat był jedną z najwyższych (prawie 150 m) konstrukcji drewnianych na świecie. Obok masztu drewnianego w 1976 postawiono nowy stalowy, o wysokości 258 metrów, natomiast drewniany zdemontowano około 1990.

- kościół parafialny św. Józefa Oblubieńca NMP dawniej ewangelicki, wybudowany w 1913.
- pałac klasycystyczny z XIX, przebudowany w XX wieku. W zabudowaniach folwarcznych znajduje się m.in spichlerz z 1832.

- aleja 136 dębów łącząca pałac z wsią w chwili obecnej Aleja Niepodległości
- pręgierz z 1517 o wys. 2,2 m, posiada pozostałości haków. Obecnie jest cokołem rzeźby Jezusa Chrystusa.
- krzyż pokutny (obok kościoła św. Trójcy).
- pomnik Witelona z 1945.
- pomnik poległych jeńców pochodzących z 27 narodów, którzy zostali pomordowani podczas II wojny światowej.^[2]

Na podst . informacji <http://pl.wikipedia.org/wiki/Żórawina>

(-) *Beata Moszonka*